

Nr 19.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förstärkning av nionde huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga; given Stockholms slott den 3 januari 1931.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

B. v. Stockenström.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet von Stockenström anför:
Nionde huvudtitelns ordinarie reservationsanslag till kostnader för kommittéer och utredningar genom sakkunniga har under senare år med hänsyn till växlande behov och förefintlig behållning varit uppfört med olika belopp. För budgetåret 1928/1929 utgjorde det sålunda 70,000 kronor och för budgetåret 1929/1930 85,000 kronor, varefter det för budgetåret 1930/1931 på Kungl. Maj:ts förslag ytterligare höjdes till 150,000 kronor.

Med hänsyn till otillräckligheten av det för budgetåret 1928/1929 beviljade anslaget medgav 1929 års riksdag, på framställning av Kungl. Maj:t i proposition nr 41, att för förstärkning därav finge till anslaget från

det för nämnda budgetår anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter överförs ett belopp av 25,000 kronor (R. skr. nr 46). Enahanda medgivande lämnades efter framställning av Kungl. Maj:t i proposition nr 62 av 1930 års riksdag (skr. nr 48), därvid för budgetåret 1929/1930 till anslaget från förslagsanslaget till oförutsedda utgifter överfördes ett belopp av 195,000 kronor.

Vid anmälan till statsrådsprotokollet tidigare denna dag av frågan om anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1931/1932 (statsverkspropositionen, nionde huvudtiteln sid. 446) anförde jag, att omfattande utredningar påginge inom jordbruksdepartementets förvaltningsområde. De flesta av dem hade igångsatts med anledning av begäran från riksdagen. Särskilt omfattande vore den s. k. jordbruksutredningen, vars vidsträckta arbetsprogram droge stora kostnader. Bland övriga mera omfattande utredningar märktes utredningen rörande ändrad lagstiftning för de under lappmarkslagen lydande skogar, utredningen av åtskilliga sociala jordfrågor, utredningen av sockerfrågan, utredningen rörande anställnings- och avlöningsförhållandena inom lantmäteristaten, utredningen rörande de statsunderstödda växtförädlingsanstalterna, utredningen rörande ändrad lagstiftning för häradsallmänningar m. fl., vartill komme åtskilliga specialutredningar, som handhades en var av särskilt förordnad sakkunnig. Genom ovanberörda utfyllnad från anslaget till oförutsedda utgifter hade å nionde huvudtitelns kommittéanslag för budgetåret 1929/1930 funnits tillgängligt ett belopp av (85,000 + 195,000 =) 280,000 kronor. Detta belopp hade knappast varit tillfyllest för bestridandet av utgifterna under budgetåret. För det nu löpande budgetåret funnes till förfogande ett belopp, motsvarande endast ungefär hälften av vad som åtgick under budgetåret 1929/1930. Redan vore att förutse, att svårigheter komme att möta att bestrida de på budgetårets senare del belöpande kostnaderna samt att anslaget även för innevarande budgetår behövde tillföras någon förstärkning. Till sistnämnda fråga anhöll jag att senare i dag få återkomma. För undvikande av att även för kommande budgetår behöva utfylla kommittéanslaget från andra anslag, ansåg jag framställning böra göras om ökning av anslaget. Till vilket belopp denna borde fastställas vore givetvis svårt att avgöra, men torde förhöjningen böra av budgetära skäl begränsas till 25,000 kronor och anslaget sålunda uppföras med 175,000 kronor. Kungl. Maj:ts framställning till riksdagen avfattades i enlighet med vad jag sålunda förordat.

Jag anhåller nu att få återkomma till frågan om beredande av ytterligare erforderliga medel för *innevarande* budgetår.

Anslagsbeloppet för innevarande budgetår utgör såsom ovan nämnts 150,000 kronor. Härtill böra läggas dels reservation från föregående budgetår till belopp av 53 kronor 94 öre och dels särskilda uppbördsmedel av tillhoppa 295 kronor 58 öre, vadan sålunda till förfogande för ändamålet stå sammanlagt 150,349 kronor 52 öre. Enligt i statskontoret förda an-

teckningar hava under tiden 1 juli—31 december 1930 utbetalningarna från anslaget uppgått tillhopa till 134,426 kronor 41 öre. Fördelningen av nämnda kostnader å de särskilda utredningarna framgår av följande tabell:

1) Sakkunnig vid behandling av vissa skogslagstiftningsfrågor	kronor	9,477:—
2) 1927 års skogssakkunniga för lappmarken	»	22,754:—
3) Lägre lantbruksundervisningssakkunniga	»	10,402:26
4) Jordbruksutredningen	»	29,004:92
5) Utredningen rörande ytterligare åtgärder för bekämpande av nötkreaturstuberkulos	»	11,970:81
6) Utredningen rörande distriktsveterinärernas löneförhållanden	»	9,420:55
7) Utredningen rörande länsveterinärernas löneförhållanden	»	421:—
8) Sakkunnig för vissa utredningsuppdrag inom jordbruksdepartementet	»	3,500:—
9) 1929 års sockersakkunniga	»	7,775:08
10) Sakkunnig för visst utredningsuppdrag inom jordbruksdepartementet	»	5,075:27
11) Utredningen rörande vissa anställnings- och avlöningsförhållanden inom lantmäteristaten	»	5,466:95
12) Sakkunnig för vissa utredningsuppdrag inom jordbruksdepartementet	»	6,472:84
13) Utredningen rörande de statsunderstödda växtförädlingsanstalterna	»	1,387:10
14) Utredningen rörande ny lagstiftning för häradsallmänningsarna	»	1,409:—
15) Sakkunniga för viss ytterligare utredning i avseende å lantmäteriuundervisningens ordnande	»	942:90
16) Utredningen rörande den högre lantbruksundervisningens ordnande	»	3,471:30
17) Sveriges geologiska undersökning för verkställande av utredning rörande kostnaderna för framställning av kalkstensmjöl för jordbrukets behov	»	4,000:—
18) Vissa mindre utredningsuppdrag	»	1,475:43
Summa kronor		134,426:41.

För de på tiden 1 januari—30 juni 1931 belöpande kommittékostnaderna finnes sålunda tillgängligt ett belopp av allenast (150,349:52 — 134,426:41 =) 15,923 kronor 11 öre. Då detta belopp självfallet är alldeles otillräckligt till bestridande av de inom departementet pågående viktiga utredningsarbeten, finner jag av behovet oundgängligen påkallat, att ytterligare medel beredas för det löpande budgetåret.

Vid beräklandet av detta medelsbehov är visserligen att märka, att de ovan under 3, 6, 7, 10 och 15 angivna utredningarna slutförts. Å andra sidan komma de omfattande uppdrag, som omhänderhavas av, bland andra, skogssakkunniga för lappmarken, jordbruksutredningen, nötkrea-

turstuberkulossakkunniga, sockersakkunniga m. fl., även fortsättningsvis att draga avsevärda kostnader, varjämte är att märka, att de under 1 och 12 angivna sakkunniga, i 30:e respektive 28:e lönegraden uppförda befattningshavare, uppbära hela sin avlöning från kommittéanslaget. Vidare må erinras, att jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 december 1930 av chefen för jordbruksdepartementet tillkallats fem utredningsmän för verkställande av i riksdagens skrivelse nr 276/1930 begärda utredningar rörande vissa sociala jordfrågor. Ävenledes har jag för avsikt att underställa Kungl. Maj:t frågan om verkställandet av den i riksdagens skrivelse nr 328/1930 begärda utredningen av spörsmålet om åvägabringande av en intensivare skogsvård å kronans och enskildas skogar i Norrland, vilken utredning torde anförtros åt särskilda för ändamålet tillkallade utredningsmän. Senast omförmälda båda sakkunnigberedningar torde komma att föranleda icke oväsentliga kostnader. Det är givetvis icke möjligt att nu exakt beräkna det för ändamålet erforderliga tilläggsanslaget, men torde detta — för så vitt de huvudsakligen på grund av framställningar från riksdagen pågående eller planerade utredningarna skola kunna utan för stor tidsutdräkt fullföljas — näppeligen kunna uppskattas lägre än till 120,000 kronor.

Beträffande sättet för medlens beredande vill jag förorda, att riksdagens medgivande inhämtas, att det ifrågasatta beloppet må få tagas i anspråk från det för innevarande budgetår utom huvudtitlarna anvisade extra förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att för förstärkning av det under nionde huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga må till nämnda anslag från det för budgetåret 1930/1931 anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter överföras ett belopp av 120,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Rune Thygesen.